

FOAIA ILUSTRATĂ

În Monarchie: $\frac{1}{4}$ an fl. 1.50; 1 an fl. 6
În România: $\frac{1}{4}$ an lei 5.—; 1 an lei 20

Apare în fiecare Duminică

Redacțiunea și Administrațiunea:
Strada Măcelarilor Nr. 21

Anul I

Sibiu, 3/15 Februarie 1891

Nr. 5

Despre prăsirea trandafirilor.

De Dumitru Comșa.

Este, așa cred, de prisos să arăt simpatia cu totul osebite, de care s'au bucurat și se bucură trandafirii de soiuri nobile. În anii mai din urmă, cultura trandafirilor a luat un avânt neobicinuit de mare. Prin orașele noastre mari și mici întâlnim astăzi grădini îndesuite de trandafiri, care de care mai frumoși. Inteligența noastră dela sate a început și ea să împodobească grădinile cu trandafiri nobili. Dar' a bună-seamă nu greșesc dicând, că s'ar cultiva la noi trandafiri neasemănat mai mulți, dacă toți câți ar dori să-și aibă, ar pricepe, fie și numai încâtva, măiestria prăsirei în grădina proprie. Căci lucru știut, prelungă că sunt destul de scumpi, trandafirii cumpărați din orașe mai au și scăderea, că, prășiți fiind aproape toți în adăpostul florăriilor, se prind anevoe și adese îmbrâncesc și pică în scurt timp. Sper deci a face un bun serviciu cititorilor, dacă întemeiat numai și numai pe multele experiențe practice ce am cules, voi împărtăși în puține cuvinte, cum ar trebui să se procedă într-o prăsi trandafiri trainici, frumoși și din seamă afară eftini.

Drept pădureți puternici de altoit servesc trandafirii sêlbateci, numiți și măceși, rugi, ruji etc. Ca nepotriviți sunt a se privi măceșii bătrâni, îmbolnăviți, butucuroși și lipsiți de rădăcini ațoase, de asemenea vlăstările (puii) crescute din bătrânele trupini învecinate. Vrednici de recomandat sunt mai ales măceșii sănătoși, cât mai tineri și înzestrați cu multe rădăcini ațoase. Ei se scot din pământ cu o deosebită îngrijire, nu cumva să se vatem rădăcinile mai subțirele. Scoaterea ar trebui îndeplinită toamna târziu sau primăvara pe dată-ce pământul s'a svântat binisor.

Măceșii destinați pentru sădit se pregătesc așa, că se taie cu ferestreul rădăcinile mai groase, rămânând în lungime de numai 10—15 cmt. Crengile se taie cu desăvîrșire. Pământul, în care sădim, să fie mănos, îndeplin expus soarelui și scutit încâtva de vânturi reci. El se îngrașe, ce-

rând trebuința, cu mult compost sau cu gunoiu foarte putred de grajd, apoi se sapă cu hârlețul (arșeul) cât mai adânc. Măceșii se sădesc la depărtare de $\frac{1}{2}$ met. în șiruri oable. Printre rădăcini se îfundă țărână cu degetele resfirate. Pământul așezat deasupra se apasă cu piciorul, apoi se toarnă apă din greu. O cerință neapărată este ținerea în deplină curățenie a pământului, care se scormonesce cu sapa în 3—4 rânduri, ear' pe timp secetos se udă bărbătesce, seara sau dimineața pe răcoare. Afară de câte o singură mlădiță puternică și dreaptă, merită a servi drept trunchiu, toate celelalte se înlătură, care după-ce s'a ivit. Prin Iulie, când coaja se deslipesce de pe lemn cu înlesnire, trunchiurile mai frumoase se pot ocula, aplicând firesce soiuri cât mai alese; restul se oculează în vara următoare.

Pentru a dobândi altoi de o tărie și mărime neobicinuită, ne punem și tăiem în primăvara a doua toate trunchiurile până oblu cu pământul. Din mlădițele puternice ce se ivesc putem croi trunchiuri îndeplin dezvoltate, care prin Iulie se oculează ca de obicei.

Ocularea se va face pe timp domol și cam nouros, ear' nu în arșița soarelui, nici precând ploaie sau bate vântul. Lucrarea însași o poate învăța ori-și-cine în câteva minute. De altcum lucru de căpetenie este, să avem un cuțitaș foarte ager și înzestrat cu o subțire limbă de os. De altcum voi reveni cu altă ocaziune.

Ca surcei de oculat vor servi mlădițe anuale puternice de soiuri cât mai alese. În lipsa de surcei proprii rămâne să-și procurăm dela grădinari sau de aiurea. Spesele procurării sunt foarte mici. Adese se brodesce de putem căpeta surcei necesari gratuit, mai ales din orașe.

Din numărul uriaș de preste 2000 soiuri, câte există astăzi, aș pute recomanda cu deosebire: Gloire de Dijon, Mad. Bérard, Mareșal Niel, Niphotos, Perle de Jardins, La France, William Allen Richardson, Souvenir de la Malmaison, Baron Bonsteten, Capitain Christy, Denil du Colonel Denfert, Eugen Fürst, Paul Nèron, Prince Camille de Rohan, Director

Alphand, General Appert, Her Majesty, The Bride, Carol Lamp, Harrison Weier.

Sporirea îndatinată prin sade are scăderea, că aceste se prind foarte anevoe sau se potignesc în scurt timp. Sadele se prepară, în treacăt fie spus, din mlădițe nobile anuale, care se înfig primăvara de timpuriu într'un pământ cât mai ținător. Chiar și supuse fiind la toate îngrijirile trebuitoare, asemenea sade, reamintesc, se prind în silă, rămânând cu vieață abia 10—15 procente, une-ori nici atâta.

După un metod mai nou și vrednic de recomandat, sadele se prepară din rădăcini nobile. Trandafirii destinați pentru prăsilă se scot din pământ toamna târziu, purtând firesce grije, ca rădăcinile să rămână cât mai lungi și neștirbite. Din rădăcinile, care au grosimea unei ceruse, se prepară sade nobile, 4—5 cmt. lungi; prepararea se va îndeplini prin un cuțitaș bine agerit. Săditul urmează a se face într'un strat scormonit din greu, bogat în năsip mărunt și expus soarelui. Prin mijlocirea unui țaruș se fac găurele, 20 cmt. departe una de alta, în șiruri oable. Sadele se înfig cu vre-o 3 cmt. mai jos de suprafața pământului, care se apasă binișor cu mâinile. În ajunul iernii, stratul primesce un gros așternut de frunziș, care să împedecă străbaterea gerului. Cu începerea primăverii frunzișul se înlocuesce prin un subțire adăpost de crenguțe, tufe de brad etc., care mai târziu se înlătură cu totul. Într'aceea se curăță buruenile și se udă de câte-ori amenință pământul a se usca.

Sadele astfel cultivate se prind aproape toate și continuă a propăși așa, că în primăvara a doua se pot strămuta, unde au să rămână pentru totdeauna. Trandafirii despoiați de o parte a rădăcinilor se prind și ei, sădiți fiind cum se cuvine.

În scopul de a prăsi măceși eftini cu miile, subscrisul am făcut o cercare neîndatinată, care a reușit preste așteptare. Expunerile ce urmează vor arăta cum și ce. În toamna anului 1887 'mi-am fost procurat vre-o 6 litre măceșe înmolate de brumă. Scoaterea simburilor s'a îndeplinit prin frecarea măceșelor în apă caldă și trecerea prin ciur. Semenați fiind ca de obicei, simburii de măceșe încolțesc și resar abia după 3 ani. Pentru a grăbi deci încolțirea, 'i-am așezat în amestec cu pământ de flori, într'o tipsie mare de lemn. O pătură de mușchiu pusă deasupra avea menirea să întârzie uscarea pământului. Prisosul apei se putea străcura prin câteva găurele dela fundul tipsiei, care preste iarnă a fost înadins păstrată aproape de cuptor în florărie; s'ar fi putut însă păstra în cuină sau aiurea la căldură. Udatul s'a reînnoit la câte 5—7 zile. Simburii se înegriseră ca tăciunele, încât p'aci era să-i arunc. Am creșut totuși să-mi cerc norocul. Destul că

'i-am semănat prin Aprilie într'un pământ bine scormonit și cam umedos din fața soarelui. Și fiindcă isbânda era îndoioasă, am luat simburii cu pământul din tipsie cu tot și 'i-am aruncat preste săpătură întocmai cum se face la semănatul grâului. Greblatul a fost însoțit de apăsarea pământului cu lopata. Nu mai puțin de 13 luni a trebuit să rămân în așteptare; căci deși aplicasem operația atinsa mai sus, abia în anul 1889, prin Maiu, 'mi-a fost dat să ved măceșii răsărind în număr de câteva mii. Cultura a fost mărginită la smulgerea cu rădăcini cu tot a buruenilor. În primăvara anului 1890, măceșii au fost scoși cu hârlețul și scurtând rădăcinile cam pe jumătate, 'i-am sădit în straturi la depărtare de 25 cmt. Prin scurtarea amintită și săditul aiurea, rădăcinile ațoase se sporesc cu îmbelșugare în folosul trunchiurilor. Preste vară, de sine se înțelege, măceșii au fost săpați, pliviți și udați în regulă. Cu începerea primăverii ce urmează, sunt hotărît a tăia mlădițele toate până oblu cu pământul. Din noiele vlăstări se va croi în 1892 câte un singur trunchiu puternic în scopul oculării, care va urma prin Iulie. Mlădițele ivite din trupini se vor înlătura de repețite-ori.

Prăsirea din simburi are neajunsul, că trebuie să așteptăm cu anii, ceea-ce însă nu mă împedecă a o recomanda cu tot înadinsul, fiindcă numai astfel este dată puțința a dobândi sumetenie de măceși eftini, îndeplin sănătoși, foarte trainici și înzestrați cu numeroase rădăcini laterale și ațoase. Despre cultura altoilor și a trandafirilor preste tot se va vorbi la timpul seu.

Rip van Winkle.

Din schițele lui **Washington Irving**. — Traducere din englezesce de *Silvia P. Barcianu*.

(Urmare și fine).

Fiecare răspuns ce 'i-se da, îl arunca într'o nouă perplexitate, căci tracta tot de timpuri demult trecute și de lucruri, care pentru el nu nu aveau nici șir nici înțeles: resbel, — congres, — Stony-Point; — el își perdù curagiul să mai întrebe și despre ceialalți prietini ai sei, și în desperarea lui strigă: „Nimeni aici nu cunoasce pe Rip van Winkle?” „Ah, Rip van Winkle!” exclamă doi, trei; „da, se înțelege, că-l cunoasem, uite acela este Rip van Winkle, care stă colo, răzimat de pom“.

Rip se uită și se vedù pe sine însuși, așa precum fusese atunci, când se urcase în munte; tocmai pe tocmai, tot așa de leneș și tot așa de sdrențuros. Bietul om deveni cu desevîrșire confus. El se îndoia acum chiar și despre identitatea lui, și nu mai scia, dacă el este el, sau un altul. În mijlocul acestei zăpăceli, omul cu pălăria impe-

nată îl întrebă, cine este și cum îl chiamă? „Dumneșeu mai scie“, exclamă Rip aproape nebun: „eu nu mai sînt eu, — eu sînt un altul, — acela de acolo sînt eu, — ba nu, — acela e un altul, care a intrat în pielea mea, — eu am fost eu în noaptea trecută, dar' am adormit în munte și ei 'mi-au schimbat pușca, — și toate-'s schimbate, și m'au schimbat și pe mine, și acum nu mai pot spune nici cine sînt, nici cum mă chiamă!“

Cei, care erau de față, începură să se uite unii la alții, și dînd din cap își făceau semne, atingîndu-și fruntea cu degetul, ca-și-cînd ar fi voit să ȃică: îi lipsesce o doagă. Șopteau apoi între dîșii, că ar fi consult să se pue mîna pe pușcă, ca bētrînul să nu facă vre-un rēu; la aceste șoapte viteazul cel cu pālăria cu peana de cocoș, o cam luà la sãnētoasa. În acest moment critic, o femeie tinēră, drăguță, se virî prin mulțime, voind să vadă și ea pre moșneagul cu barba cea alba. Ea ținea în brațe un copil durduliu, care spăriindu-se la vederea bētrînului, începū să țipe. „Taci Rip“, strigă ea, „taci sburdalnic mic; unchiașul nu-ți face ție nici un rēu“. Numele copilului, exteriorul mamei, timbrul vocii, toate aceste deșteptară un șir lung de reamintiri în memoria lui.

„Spune-mi, dragă, care e numele d-tale“, întrebă Rip.

„Iudita Gardenier“.

„Și numele tatălui d-tale?“

„Ah, sērmanul om, numele lui a fost Rip van Winkle; sînt acum vr'o 20 de ani, el s'a dus de acasă cu pușca pe umēr, și de atunci nu s'a mai auzit nimic despre dînsul; cānele seu se întoarse acasă fără de el; nimeni însē nu poate spune, dacā el s'a sinucis, sau dacā a fost prins de Indiani. Eu eram pe atunci de tot mititică“.

Rip acum nu mai avea se facă decăt o singură întrebare, pe care o făcū cu un glas tremurător:

„Unde e mama d-tale?“

„Oh, ea a murit nu mult după aceea. Într'un exces de furie, avēnd nisce daraveri cu un māmular din Noua-Engliteră, 'i-a plesnit o vēnă“.

Abia acum începū să 'i-se mai desmetească mintea, și, plin de fericire, nu mai putū să se stăpânească. El strînse în brațe pe fata lui și pe copilașul ei. „Eu sînt tatăl vostru!“; strigă el, „tinērul Rip van Winkle de odinioară, — bētrînul Rip van Winkle de acum!“

Toți remaseră uimiți, în vreme-ce o bētrînă cu picioarele tremurānde eși din mijlocul poporului adunat și punēndu-și mîna deasupra ochilor se uită lung în fața lui și ȃise: „Hotărît! el este, Rip van Winkle — el, el însuși. Bine ai venit acasă vecine! Haide, spune pe unde ai umblat în timpul āsta lung de 20 de ani?“

Lui Rip nu-'i trebuî mult, pānă sē-'și spună istoria, pentru-că cei 20 de ani a fost pentru dînsul ca o singură noapte. Ear' vecinii nu se puteau mira îndestul; unii dintre ei își dau cu cotul și-l luau în bātae de joc; omul cel cu pālăria impenată, care se reîntoarse îndată ce simți, că nu e nici un pericol, începū să strîmbe din nas și sē dee din cap, — ceea-ce avū de urmare o clătinare generală de capete.

Nesciind ce și cum, ei luară în cele din urmă hotărîrea, să asculte și părerea bētrînului Petre Vanderdonk, care tocmai se apropia, înaintānd încetșor pe cārare. El era un descendent al istoricului cu același nume, care a scris cea mai vechie cronică asupra acestui ținut.

Petre era cel mai bētrîn între locuitorii din sat, și cel mai vērșat în toate tradițiunile și evenimentele memorabile ale ținutului. Îndată-ce vēdū pe Rip, el îl recunoscū, și întări povestea spusă de acesta în modul cel mai satisfăcētor. El incredințā pre toți, că ar fi un fapt, scris de însuși strāmoșul seu, istoricul, că munții Kaatskill au fost totdeauna cercetați de ființe misterioase, — că ar fi adevērat, că marele Hendrick Hudson, primul descoperitor al ținutului și al riului, ar ținea aci un fel de priveghiere, din douēȃeci în douēȃeci de ani, însoțit de tovarēșii lui de pe Semilună, pentru-ca sē revadā locurile descoperite de dînsul și sē inspecteze riul și cetatea cea mare numită dupā numele seu, că tatăl-seu 'i-ar fi și vēdūt odată chiar cu propriii sei ochi în costumul lor cel vechiu olandez, jucāndu-se la popice într'o scorbură de munte, și că el însuși, Vanderdonk, ar fi auzit într'o ȃi de vară sunetul bilelor lor, asemenea bubuiturilor de tunet.

Ca sē scurtām o poveste lungă, ne marginim a spune, că societatea se împrăscia, întorcēndu-se earāși la grijile cele importante ale alegerilor.

Rip de acum înainte își petrecū ȃilele la fata lui, care avea o casă frumușică și bine îngrijită și un bărbat voinic și voios, pre care Rip îl recunoscū de unul dintre acei bāețāși, care altădată obicinuiiau sē 'i-se urce în spate. Ear' fiul seu, pre care îl vēdurām rāzimat de pom, și care era întocmai dupā chipul și asemēnarea lui, era întrebuiņtat la lucrările de economie, dar' arēta o aplicare ereditară, a face ori-și-ce lucru, numai pre al seu propriu nu.

Rip își reîncepū umbletele și își reluā obiceiurile lui cele vechi; în curēnd își regāsi unii dintre prietenii de mai nainte, mai mult sau mai puțin gārboviți de bētrānețe; cu toate aceste el se simția mai bine în mijlocul noiei generațiuni, cu care în curēnd intrā în relațiuni de prietenie.

Neavēnd acasă nici un lucru și fiind ajuns la vîrsta fericită, cānd un om poate lenevi, fără de a fi tras la rēspundere, el își petrecea earāși ȃilele

pe banca dela ușa cărcimei, fiind respectat de toți, ca unul dintre patriarhii satului, și privit ca un fel de cronică a vremilor celor vechi „înainte de război”. I-a trebuit însă mult timp lui Rip, până-când se poată intra în curentul povestilor, sau se înțelege cel puțin încâtva straniele evenimente ce s'au petrecut în timpul cât a durat aromeala lui: că adecă au fost revoluțiune și războiu, — că țeara a scuturat jugul Engliterei — și că în loc de a fi supusul Maiestății Sale George III, el era acum un cetățean liber și independent al Statelor-Unite. Rip însă nu era om, care să facă politică, schimbările statelor și ale imperiilor nu prea făceau mare impresiune asupra lui; fusese însă cândva un timp de despotism, sub care el a suspinat mult timp: „guvernul păpucului”. Din fericire acesta acum își luase sfârșitul; ear' el, eliberat fiind de jugul căsătoriei, putea acum veni și pleca de câte-ori avea poftă, fără teamă de tirănia cucoanei Van Winkle. De câte-ori însă amintea cineva numele ei, el da din cap, ridica din umeri și căsca ochii, ceea-ce se putea lua sau ca semn de resigațiune față cu soartea lui, sau ca semn de bucurie, pentru-că se vedu scăpat.

Rip obicinuia să-și istorisească pățaniile la toți străinii, care trăgeau la hotelul dlui Pierdevară. La început se observa, că de câte-ori le povestia, mai varia în unele puncte, — ceea-ce provenia desigur dela împregiurarea, că nu era demult, de când își venise earăși în ori, în cele din urmă însă le povestia foarte exact, așa precum vi-le-am povestit și eu, și nu era bărbat, femeie sau copil în tot satul, care să nu-și scie povestea pe de rost. Unii se îndoiu despre adevărul istoriei susținând, că Rip a fost smintit de minte, și că acesta era singurul punct, preste care el totdeauna trecea cu oare-care grabă. Cu toate aceste locuitorii vechi Olandezi mai toți îi dedeau deplin creșământ. Și până în ziua de azi, de câte-ori se aud în Țările de vară bubuituri de tunete prin munții Kaatskill ei cred, că Hendrick Hudson și soții lui joacă'n popice; ear' bărbații din împregiurime, care oftează sub „guvernul păpucului”, atunci când vieța li-se pare de tot nesuferită, doresc cu toții să poată face și ei o înghițitură din beutura alinătoare din sticla lui Rip van Winkle.

O vânătoare de lupi pe șesul Ungariei.

(Cu ilustrațiune).

„La anul 1841”, Țice repositul C. Negruzzi în scri-soarea sa a XX, „ministrul trebilor din lăuntru făcu o legiuire, prin care se puse preț capului de lup. Țeranii începură a-i ucide, păstorii, a fi mai liniștiți și oile a dormi fără grije.”

„Spun — nu sciu de e așa — că lupii vedând osinda ce li se pregătesce, au ales o deputație dintre ei, care viind în capitalie, și-au tocmit un vechil, ca să le

apere dreptul ce și închipuiau că au. Acesta le-a făcut o jalbă lungă și lată, în care dovedia tatrăgonicesce, că dela descălicarea lui Dragoș, lupii au trăit în bună pace în țară, că n'au mai făcut nime sprafcă, ca să vadă câte oi s'au mâncat; că de vreme ce lupii sunt lăsați ca ca să mănce oi, și oile ca să fie mâncate de lupi, apoi, după toate formele, legile și obiceiul pământului, lupii se cuvine a fi volnici să mănance oi ș.c.l. ș.c.l.” „Ministrul Lupu Balș le întoarse jalba cu nădpis dicend, că obiceiul pământului poate sluji de lege, când nu este vătămător legii, și numai atunci li se va lua în samă reclamația, când vor da în scris și chizășie, că nu vor mai mânca carne, ci vor pasce troscot ca niște dobitoace ce sunt.”

În urma acestei legiuri și a altor asemenea urmate și în alte țeri, deși nu am ajuns ca Englezii și Germanii, să nu mai vedem lupi prin țerile noastre, totuși cel puțin putem constata, că neamul lupesc s'a mai împușinat în Europa, și în țerile mai impoporate îl aflăm numai prin codrii munților. Pe la noi, prin România, prin Galiția, Rusia, Svedia și Norvegia, preste tot în întreagă partea ostică a Europei se află însă chiar și acum lupi în număr destul de mare și cine știe dacă după câțiva ani, având în vedere dispozițiunile, care îngreunează atât de mult țeranilor ținerea de puscii și vênatul chiar și asupra fearelor răpitoare, nu vom putea constata, că aici la noi, aflând urechi mai deschise, decât fură cele ale lui Lupu Balș, au început earăși lupii să ajungă deasupra și oile să rămână de pagubă.

Doze soiuri de lupi sânt, lupul dela munte și lupul dela șes, care aici pe la noi fac destul de dese pustiiri prin turmele de oi mai ales, căci de ciurdele de vite, de hergheliile de cai și de ciopoarele de porci se cam feresc. Cel d'ântei se află mai ales prin codrii munților, sau în apropierea lor, e mai mare și cu blană de coloare sură, cel din urmă e cu blană de coloare ruginie, mai mic de statură, și hălăducesce prin câmpiile întinse, moiștoase și nu prea păduroase ale Ungariei, și a Țărilor învecinate. Sprinteni și nestajnici cum sânt, consumă prin mișcările lor repeși multă putere vie și au și trebuință de multă hrană; de aceea și fac mare stricăciune pe unde se arată printre diferitele vertebrate domestice și selbatece; stricăciunea cea mai mare nu o fac însă atât prin cea că omoară, ca să-și stîmpere foamea, ci prin nețermurita lor sete de sânge, care-i împinge mai ales să nu omoare numai atât cât le-ar fi de ajuns să-și stîmpere foamea, ci să sugrume tot ce le vine în cale și mult mai mult decât ar fi în stare să roadă în o săptămână întreagă. Vara, când prin pădure află vulpi, iepuri, șoareci, arici, căprioare, chiar șopârle, broasce, șerpi și stêrvuri, nu se prea apucă de animale mai mari domestice, iarna însă vin cu mare îndrăsneală până în apropierea satelor, ba întră chiar în sate și nu cruță atunci nici vite, nici cai, nici porci, dacă cumva nu se află în ciurde, herghelii, sau ciopoare mari, de care și atunci n'au teamă. Câinii chiar, inimicii neîmpăcați ai lupilor, cad cu astfel de ocațiuni foarte des jertfă îndrăsnelii și lăcomiei lupesci. Având pe lîngă mai marea putere și viclenia și îndrăsneala vulpei, el se apropie de prada lui cu multă precauțiune, încet și tiptil, până când este sigur, că cu o săritură o poate prinde de gât. Atunci apoi și execută repede această mișcare și într'un moment jertfa lui e trântită la pământ. Când sânt mai mulți unii gonesc prada, ear' alții cearcă să-și ese înainte sau să-și taie drumul, și când vor se atace o turmă de oi mai ântei își dau unii silință să atragă câinii în vr'o parte, ear ceilalți năvălesc asupra oilor și le sugrumă. Numărul oilor, caprelor, meilor, porcilor, vacilor, cailor, cânilor prăpădiți de lupi se urcă la deci de mii pe fiecare an, și ast-fel e

ușor de înțeles, că pentru economii de vite lupul este un inamic, căruia cu toată serioșitatea trebuie să 'i-se pună stavilă prin vânători bine organizate.

Pe la noi se aranjează vânătorii de lupi cu gonaci pe jos, pentru că pădurile noastre nu permit alt mod. Pe pustele Ungariei însă, unde locul șes și lipsa de păduri, nu-ți mărginesc privirea și unde sprintenul fugar poartă repede pre călărețul seu preste subreda earbă, acolo și vânatul lupilor se face de călare. După-ce gonacii 'i-au alungat din culcușurile lor, călărețul îi urmărește până

când numai poate fugi de obosit. și atunci îi toacă cu o măciucă în cap, sau, dacă nu-i face plăcere o astfel de goană îndelungată îi trage una cu pușca. Ilustrația noastră ne înfățișează o astfel de vânătoare de lupi.

Dela lupii împușcați folosim blana pentru cojoace. Carnea nu e bună de nimic. Nici chiar câinii nu o rod. Lupii de munte având păr de culoare mai deschisă, ne dau și blane mai ca preț; blanele de lup de șes fiind de culoare mai închisă sunt mai puțin căutate.

O vânătoare de lupi pe șesul Ungariei.

Literatură și știință.

— Cum vorbim, a fost numele unei conferințe interesante, ce ținuse mai săptămânile trecute dl Ionoscu-Gion la București. Combătând deprinderea multor scriitori din regat, de a-și împesări limba lor românească cu cuvinte și cu locuțiuni franțozesci, dete expresiune părerii, „că pentru a vorbi ori a scrie ori-ce pe românesce, nu vom mai avè trebuință să alergăm nici la sburdalnica franceză, nici la limbile altor neamuri“. La aceasta dl Al. Ciurcu îi adresează în „Românul“ o scrisoare deschisă, în care își exprimă părerea, că în momentul de față nu putem vorbi și nu putem scrie fără a împrumuta cuvinte dela limbile altor neamuri, și că prin urmare vom fi siliți a împrumuta tot mai multe cuvinte dela alții, pe cât timp nu vom făuri cuvinte noue pentru noțiunile, pentru care n'avem în limba noastră termeni românesci. Împrumuturile aceste însă, din limba franceză, cu deosebire însă cele din

limba germană, care au inundat mai ales terminologia meseriilor și a industriei, sânt „microbii“ îngrozitori, a căror stîrpire se impune fiecărui bun Român îngrijat de viitorul limbei sale.

Pentru a scăpa de această pacoste dinsul recomandă următorul mijloc, cuminte și practic, anume: să se elaboreze un mic dicționar de termeni tehnici, care să se pună apoi la îndemână tuturor măiestrilor și cu deosebire să se introducă în toate școalele de meserii și chiar și în celelalte școale. În dreptul fiecărei numiri române ar trebui să se pună actuala numire germană usitată, cum și de semnul obiectului, la care se referă cuvântul și s'ar pute adauge și numirea franceză. Pentru elaborarea unui asemenea dicționar ar trebui să deede statul fondurile necesare, ear' Academia să numească o comisiune de limbiști și profesori români, care să se însărcineze cu această lucrare. Ear' pentru-ca comisiunea să facă lucru bun, ea trebuie să cheme la colaborare întreg poporul român, prin dis-

tribuirea unui mare număr de chestionare cu desemnări, tuturor persoanelor, care ar pute contribui la ajungerea scopului. Cei cari vor fi primit chestionarele vor scrie în dreptul obiectului desemnat, la rubrica deschisă în acest scop, actuala numire, ear' pentru obiectele, care n'ar avè acum vr'o numire română să propună el vorbă românească, după-cum îl va tăia capul. Membrii comisiunii vor aduna toate numirile aceste, vor alege pre cele mai potrivite pentru un anumit obiect, ear' pentru obiectele, pentru care nu vor primi nici o numire, sau numai numiri nepotrivite, vor crea dinșii cuvinte nouă, lămurite și cu înfățișare românească, fie ele, când nu se poate alt-cum, chiar împrumutate din limba franceză, numai nu din nemțeșce. Dacă lucrarea comisiunii ar avè rezultat bun cu privire la terminii folosiți în meseriile cele mai răspândite, ar pute trece la economia casei, a câmpului, a pădurăritului, a grădinăritului, apoi la armată, marină, arhitectură, inginerie, mecanică etc.

Numai atunci s'ar pute spera, că pentru a vorbi ori a scrie ori-ce pe românește, nu vom mai avè trebuință să alergăm la limbile altor neamuri.

Propunerea aceasta e rațională și fără îndoială merită să-i dăm toată luarea aminte.

— „**La Roumanie avant, pendant après**“, este titlul unei scrieri a prințului G. Bibescu, apărută la librăria Kugelmann în Paris. — **Amicul Copiilor** este numele unei reviste bilunare, ilustrate, care va apăre la București sub redacția dlor Z. G. Arbore și St. Băsarăbeanu, cu colaborarea dlor B. P. Hașdeu, Th. Speranță, Ioan Gherea ș. a. — **Alexandri** este numele unei reviste pentru litere, științe, arte, ce apare la București odată pe lună, sub redacția unui grup de bărbați mai tineri, „care nu voesc să fie stînjiniți în munca lor prin preponderanța unuia dintre ei“. Sumarul Nrului 1 e: Câteva cuvinte înainte; Dama de Roșu (schită) de Teleor; Sînt Singur (poesie), de S. Orăscu; Leibnitz și Newton, de D. Stăncescu; Doamna Chiajna, de R. Niger și N. Țincu; Sêrbul și Cisma, (anecdote) de R. Cotorca; Pădure (poesie), de Sc. Orăscu; Omul preistoric în România, de I. T. G.; Poesii populare, de N. Vaschide. — **Din traista lui Moș Stoica**, este numirea unei colecțiuni de „o sută și una minciuni populare din țeara Ardealului“, date la iveală de Sandu Pungă-Goală, dascăl și fecior de popă, tipărită în tipografia A. Mureșianu din Brașov și depusă la librăria N. I. Ciurcu. Prețul 20 cr. Cuprind o multime de anecdote și glume populare despre Țigani și Sași și despre alte neamuri. Multe din ele sînt de tot hazul, și cui îi place să ridă află aci material destul, pentru câteva minute de veselie. — **Poesii de Mihai de Bonachi**, au apărut în un frumos volum în editura Ig. Haimann în București. — **Di G. Tocilescu**, savantul istoric și archeolog, a ținut la Roma o interesantă conferință asupra monumentelor dela Adam Klissi din Dobrogea. — „**Jertfa**“ și „**Gelosia**“, sînt numele a două romane publicate la București de dl N. G. Radulescu-Niger. — La **Ateneul** din Craiova se vor ține în decursul sesiunii anului curent următoarele conferințe: „Începutul renascerii naționale prin școale“, de M. Străjan; „Emoțiunea extetică“, de Traian Demetrescu; „Determinismul în geografie“, de G. Buzoianu; „Teorii asupra vieții“, de I. T. Isvoranu; „Femeia la poezii români“, de G. D. Pencioiu; „Politica ce știință este“, de M. B. Calloianu; „Parlamentarismul englez“, de M. N. Seulescu; „Clasa de mijloc“, de Tache Ionescu; „Socialismul de stat“, de Al. Giuvăra; „Un subiect de fizică și experiență“, de A. Gheorgiu; „Idealul nostru“, de Busilă; „Sticla din punct de vedere științific“, de Eugeniu Ludwig; „Studii asupra criminalilor“, de

M. M. Trișcu. — **Școala Română**, revista pedagogică din Năsăud, a dlui V. Petri, tractează în Nrul 3 al seu următoarele materii: Istoria biblică în școalele elementare (continuare); Ce se citească și ce se scrie învățătorii noștri, de Ioan P. Reteganul; Lecțiuni practice din limba română (subiectul-pronume) de M. P.; Istoria și astro-nomia, de Dr. P. T.; Sciri școlare; Varietăți.

Teatru, muzică și arte preste tot.

— „**Dorman sau Dacii și Romanii**“ este numele unei noue opere române, compuse de d-nii Caudela, profesor la conservatorul din Iași, și Otremba, medic tot acolo și mare cunoscător în ale muzicii. Textul se datorește literatului N. Beldiceanu. Timpul, în care se petrece acțiunea este începutul dominației împăratului roman Antoniu Piu (138 d. Chr.), localitatea o colonie romană din Dacia. — **Nou Teatru Național** se va construi în Iași, pe piața primăriei, unde comuna oferă gratuit un loc pentru acest scop. Probabil, că pentru edificare se vor adopta planurile teatrului nou din Reims, orașul în care odinioară se făceau încoronările regilor Franciei. Suma trebuincioasă pentru edificare, avându-se în vedere împregiurările locale, edificarea se crede că nu va costa mai mult decât 8—900.000 de franci. — **Un concert**, după care va urma bal, se va arangia din partea societății „Progresul“ din Arad, la 16/28 Februarie, în sala hotelului dela „Crucea albă“. Concertul se va da cu concursul dnei Agnes Brote, din Sibiu, dna Vilma Vadnay-Somló, dela teatrul din Arad, d-ra Elena Florian, din Odorheiu, dl Dimitrie Popoviciu, dela „Landestheater“ din Praga și dl Victor de Heldenberg, din Sibiu. — **O serată musicală** ca totdeauna cu frumos succes a dat „Reuniunea română de gimnastică și de cântări din Brașov“, sub conducerea dlui profesor de muzică Nic. Popoviciu.

— **O statuă de bronz** este vorba să 'i-se ridice poetului V. Alexandri în Iași. O întrunire de domni și doamne din societatea cea mai aleasă iașiană s'au întrunit în saloanele palatului metropolitan sub presidența E. S. părintelui Metropolit, pentru a se consfătuși asupra mijloacelor pentru adunarea fondurilor trebuincioase. — **Bustul** lui V. Alexandri, se va așeza în vestibulul „Ateneului Român“ din București. Cu executarea lucrării e însărcinat dl F. Marinescu, absolvent al școalei de artele-frumoase din București. — **Un monument sepulcral** se va ridica la mormântul lui Eminescu. Cu executarea e însărcinat sculptorul Georgescu din București.

Călătorii, descoperiri, invenții.

— **O sonerie fără electricitate**, a inventat locotenentul Chirișescu din regimentul 27-lea de dorobanți. Invenția se întemeiază pe principiul, după care se alcătuiesc și telefoanele.

Detailurile sînt până acum secretul inventatorului.

— **Casa din țărițe de lemn**. Case de fer, șini de sticlă pardoseală de sticlă, buți de hârtie, chiar căzane de hârtie a ajuns până acum tehnica se fabrică. Acum au ajuns oamenii să facă case chiar și din țărițe de lemn. Începutul 'l-au făcut tehnici din Berlin. Mai multe edificii mari au început să se construească din acest material în capitala Germaniei. Pentru a dobândi materialul trebuincios se amestecă țărițele de lemn cu anumite mineralii pulverisate, li se dă forma de cărămiși sau de cuburi de petri de pardoseală și se supun apoi unei mari presiuni.

în o mașină hidraulică. Materialul acesta este foarte vârtos, rezistent, nu putrezește, nu atrage umezeala și are mică greutate specifică. Chiar și puterii focului resistă. Un cub cu lături de 7 cm. expus în timp de 5 oare unui puternic foc, au ramas pe deplin nealterat. Dar afară de aceste însușiri prețioase, materialul numit, mai oferă și altele. El poate fi prelucrat și cu ferestreul și cu dalta, primesce ori-ce coloare și astfel permite să îi se aplice și ori-ce ornamentare.

Higienea.

— Necurătenia cauzând multe boale, este consult să îngrijim cât se poate mai mult de curățenia corpului. Aceasta se face mai bine prin băi. Pentru-ca ele însă să aibă efectul dorit, trebuie să observăm oare-care reguli.

Foarte potrivite pentru curățirea corpului sunt băile calde, ce au o temperatură de 25° C. În aceste băi stăm dela 10—20 de minute. La eșirea din bae ne turnăm apă rece pe cap și ferbinte pe picioare. Îndată-ce eșim din bae ne stergem bine corpul, ne îmbrăcăm repede ca să nu răcim, și de se poate, este bine ca după bae să dormim puțin într'o cameră potrivit încălzită și să bem un liquer sau un cognac. Este mai bine, ca baia caldă să se facă seara înainte de culcare. Este foarte folositor a se face cel puțin o bae în fiecare săptămână.

Femeile însă în anumite timpuri trebuie să se abțină de a face ori-ce fel de bae, căci provoacă hemoragii mari (curgeri de sânge), care de multe-ori sunt incurabile. Băile calde sunt foarte folosite pentru bătrâni, căci le măresce căldura și le activează digestiunea (mistuirea).

Băile de abur cu duș (rusesci) scot multă sudoare și dau corpului căldura perdută în răceli. Ele deșteaptă într'un mod repede activitatea pielii. Aceste băi nu trebuiesc să fie prea prelungite, nici ridicate la o temperatură prea multă, căci produc congestiuni la cap, vătărări de sânge, etc.

După eșirea din bae să nu stăm mult în apă rece, ci să ne facem un bun duș, observând a feri capul de loviturile lui; pe urmă intrăm de nou în baia de abur și stăm până corpul începe a se acoperi din nou de sudoare, apoi eșim și ne frecăm bine cu un cearșaf (lepedeu) gros și aspru, ne îmbrăcăm, bem un cognac și stăm culcați în pat 1/2 oară într'o cameră caldă.

Băile de abur urmate de dușuri reci se recomandă mai cu seamă în timpul ernoii, pentru a obicinui corpul la schimbări de temperatură, și pentru a nu fi expus la răceli.

Pentru copii băile de abur sunt cu totul oprite.

Prin facerea băilor se destupă o mulțime de canale ale sudoarei, înlesnind transpirațiunea. Ele activează circulațiunea sângelui.

Dr. Elefterescu.

De toate și de pretutindeni.

— Cu privire la tablele regesci și procuraturele supreme, ministrul de justiție a dispus următoarele: Pe baza §-lui 25 A. L. XXV din 1890 ordonează: 1. Activitatea tabelor regesci și a procuraturilor supreme actuale din Budapesta și M.-Oșorheiu încetează cu 1 Martie 1891.

2. În sensul citatei legi noile table regesci și procuraturele supreme își încep activitatea lor în 5 Maiu 1891.

3. Celelalte dispozițiuni de îndeplinit le va cuprinde o nouă ordonanță. — **Judecătoria cercuală din Blaj**, prin o ordonanță a ministrului de justiție reg. ung. dela 23 Ianuarie Nr. 2509 e investită, începând dela 1 Aprilie a. c. cu competența judecătorească în afaceri de cărți funduare pentru teritoriul seu, prelungește rezervarea aprobării ulterioare a corpului legislativ. — **Reuniunea de cântări din Comloșul-mare** arangiază la 3/15 Februarie a. c. un concert împreună cu dans în sala otelului mare din localitate. — **Bal în favorul fondului de pensiune** al corpului didactic dela gimnasiul din Brad se arangiază la 2/14 Februarie a. c. în sala otelului „Hungaria”. — **O producțiune declamatorică-musicală** arangiază la 30 Ianuarie v. corpul învățătoresc dela școala română gr.-ort. din Sebeșul-săsesc, în sala edificiului școlar. — **11 ajutoare à 25 fl. v. a. pe an**, se dau din partea comitetului „Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, pentru tineri români, cari voesc a învăța anumite meserii. Cererile a se înainta comitetului până la 31 Martie n. a. c. — **Liga pentru unitatea culturală a Românilor** s'a inaugurat în seara de 5 Februarie n. în sala universității din București, participând la serbare preste 2000 persoane. În manifestul edat din această ocaziune se arată, că un avânt patriotic a cuprins toate spiritele, că un număr însemnat de orașe, precum: T.-Severin, Pitesci, Craiova, Târgoviște, Slatina, Ploesci, Giurgiu, Brăila, Galați, Focșani, Bêrlad, Buzău, Alexandria, T.-Măgurele s'au grăbit a înființa secțiuni și că bunăvoința cu care Liga este întimpinată preste tot locul, dovedește, că ea răspunde unei cerințe imperioase naționale. Voința Ligei este, ca Români de pretutindeni să aibă deplină libertate în materie de învățământ, și limba noastră să fie respectată și biserica română inviolabilă. — **O preumblare pe jos din Rusia la Paris** a îndeplinit nu de mult ofițerul de cazaci Alexandru Ioanovici Winter. Pentru această călătorie i-a trebuit 36 de zile. Un om bine-făcut, puternic, în vârstă de 24 ani el părăsise la 11 Decembrie micul orașel Schvepenitz dela frontiera rusească, pentru ca să ajungă la Paris, pre care a l vedea îi făcuseră mare poftă rapoartele despre expoziția parisiană. Îmbrăcat în o manta sură de postav, pentru a se scuti de ploae, și cu o căciuliță pentru a se scuti în contra frigului și purtând un mic ghiozdan, cu chartele și obiectele mai necesare, el se îndreptă mai întâiu spre Silesia, de aici o luă prin Saxonia, apoi prin Würzburg la Metz și în sfârșit prin Montmirail și Meaux la Paris. Distanța întreagă ar fi după părerea lui 1600 kilometri, astfel că a trebuit să facă pe ți câte 44.5 chm. mergând câte 8 oare. — Ca nu numai Rușii se se poată mândri cu un astfel de lucru, un francez Dornon voiesce să facă acum drumul invers dela Paris, deacurmezișul prin Europa până în Rusia, însă nu pe jos, ci pe picioare și în timp de 30 zile, făcând câte 70 chm. pe ți. — **Cea mai mare bucătărie din lume** este a magazinului de mode „Bon marché” în Paris, în care își află îngrijirea trebuincioasă în de ale mâncării impiegații magazinului, care sunt în număr de 400. Căzanul cel mai mic, în care se ferbe este de 100 litre, cel mai mare cuprinde 500 litre. Pentru fript se află 50 tigăi, cuprindând fiecare câte 300 cotelete, și altele pentru câte 50 chilograme de carne și castroane pentru a prăji deodată câte 100 chilograme cartofi. Când e vorba să se facă vr'o păpară se consumă câte 7800 ouă. Mașinele pentru facerea cafelei au înfățișarea unei mașini de vapor, fabricând pe fiecare ți câte o mie litre de cafea. Bucătăria cu apartenențele ei este aședată în suteranul edificiului. Șesedeci bucătari îngrijesc de pregătirea buca-

telor și o sută de feciori stau totdeauna gata a da bu-cătarilor ajutorul trebuincios. Institutul acesta, unul din cele mai mari de felul său în lume, este și unul din cele d'ântei, care impiegaților sei le face parte din câștigul, pre care 'l realizează.

Cronica săptămânei.

Tariful nou de transport de mărfuri pe liniile drumului de fer de stat ungare, în contra căruia s'ă începuse o agitațiune în Cislaitania, a provocat o interpe-lație din partea deputatului I. Kaas, în parlamentul ma-ghiar, în care d'nsul întrebă dacă guvernul e decis a susține neștirbit dreptul Ungariei de a dispune după pro-priile sale vederi și trebuințe, și dacă are de gând s'ă facă casei comunicări asupra cursului pertractărilor de convenție comercială cu Germania, deoarece-ce agitațiunea austriacă în contra tarifului ar ținti a zădărnici acele per-tractări și a arunca vina asupra Ungariei. Ministrul de comerțiu Baross a răspuns în numele ministerului în-treg, că Ungaria are și-și susține dreptul de a stabili independent tarifele de transporturi pe drumurile reg. ung. de stat, drept, care de altcum din partea competentă n'a fost tras la îndoială, că la aceste stabiliri se consideră ca decisive interesele economice și finanțiare ale Ungariei, că despre stadiul, în care se află pertractările cu Germania, acum nu poate s'ă facă comunicări mai în detail, dar se vor da toate deslușirile necesare, când convenția din ces-tiune se va prezenta legislațiunei pentru decideră, și că în fine guvernul nu are de loc de gând s'ă facă vr'o schimbare în tarifele stabilite. Deoarece-ce însă ministrul ungar de comerțiu petrece de present în Viena se dă cu socoteala, că agitațiunea din partea austriacă în contra tarifului de transport ungar se va delătura prin aceea, că tariful se va extinde deopotrivă asupra mărfurilor de proveniență germană și austriacă, ca astfel s'ă se facă cu puțință efectuarea convenției cu Germania. — **Adunările alegătorilor români pentru protestare în contra proiectului de lege despre asilele de copii se continuă. S'au ținut ast-fel de adunări sau au încă s'ă se țină la: Făget, Bistrița, Baia de Criș, Sălagiu-Ceh (Băsesci), Orăștie, Simleul-Silvaniei, Făgăraș. — În Cis-laitania lumea e surprinsă din cauza **demisiunii mi-nistrului de finanțe Dunajewski** și înlocuirea lui prin Steinbach, care până acuma nu a avut o pronunțată coloare politică. Se crede, că prin această schimbare se marchează totodată și o însemnată schimbare în sistemul politic al contelui Taafe în înțelesul unei ruperi cu ma-joritatea parlamentară de până acum și al unei grupări în jurul guvernului a tuturor elementelor politice mode-rate. — **Crisa ministerială italiană** s'a delăturat prin compunerea unui nou ministeriu sub presiul deputatului Di Rudini, care totodată e și ministru de externe; Nicotera, interne; Luzzatti, tesaur; Branca, lucrări publice; Chimirri, agricultură; Villari, instrucțiune publică; Colombo, finanțe; Pelloux, resboiu și Fer-raris, justiție. Rudini a mai fost scurt timp ministru în a. 1869, ear Nicotera la 1876—1877 tot la interne. Vil-lari e cunoscut ca istoric de renume, Luzzati ca finanțiar bun, care a fost mai de multe ori mijlocitor în afaceri de convenții comerciale. Ceilalți sânt bărbați mai puțin cunoscuți în lumea politică. Presidential cabinetului, deși a fost conducătorul unei părți a opoziției în contra lui Crispi, totuși a aprobat totdeauna politica externă a**

acestuia, astfel că presidenția lui se consideră ca o sigură garanție pentru remânerea Italiei în tripla alianță. — În Belgia devine tot mai generală mișcarea clasei muncito-rilor în contra legii existente electorale, care condiționează dreptul electoral dela un cens anumit, și se cere cu insi-stență introducerea votului universal. O delegațiune a consiliului industriașilor și muncitorilor a fost chiar pri-mită de regele, dela care au cerut intervenirea pentru introducerea votului universal și pentru a păși ca mijlo-citor între partide.

Sciri personale.

— **Fratele regelui României**, principele Leopold de Hohenzollern, care astăzi e comandant onorific al regimentului român 3 de linie, va fi ridicat cu ocazia iubileului de 10 Maiu la gradul de general și numit comandant onorific al unui corp de armată român. — **Distincțiuni.** Dl doctor Asachi, directorul clinicei de chi-rurgie dela universitatea din Bucuresci a fost decorat decătră Regenta sârbească cu crucea de comandor a ordinului St. Sava. — **Iosif Nicoară**, sergent pensionat de gendarmerie, a fost distins pentru serviciul seu îndelungat și credincios cu crucea de argint cu coroană pentru merite. — **Noi advocați români.** Dl Dr. Silviu Moldovan 'și-a deschis cancelaria advocațională în Baia-de-Criș, ear' dl Dr. Gavriil Tripon 'și-a deschis cancelaria sa advocațională în orașul Bistrița. — **Promoțiune.** Dr. Alexandru Birescu a fost promovat la 31 Ianuarie a. c. la gradul de doc-tor în drepturi, la universitatea din Budapesta. — **Himen.** Dl Dr. Sterie Ciurcu din Viena s'a căsătorit cu dșoara Adelina Th. Ioan în Bucuresci. — † **Ana Sigartău**, soția expeditorului pos-tal Vartolomeiu Sigartău, a reposat la 7 Februarie în Șintereag,

Ghicitură

de Ioan Hora.

Din următoarele 36 silabe s'ă se formeze 10 cuvinte, care se aibă înțelesul indicat mai jos. Literele inițiale ale acestor cu-vinte, citite de sus în jos, dau numele unui prelat bisericesc, ear' cele finale, citite de jos în sus, dau locul originii acestui prelat.

a, a, a, a, al, ans, ard, ba, ba, co, cu, dob, ți, des, e, e, el, ie, iu, lau, le, le, li, mi, na, nas, o, or, re, re, ri, si, ta, vat, vi, xan.

1. Numele unui profet.
2. Oraș în Franția.
3. Oraș în Ardeal.
4. Nume femeiesc.
5. Cuvânt latin de felicitare, folosit și în popor.
6. Un poet român.
7. Rege israelit în secolul IX. a. Chr.
8. Nume bărbătesc.
9. Verb în infinitiv, însemnând o afacere familiară-juridică.
10. Un profesor renumit dela universitatea franceză în se-colul al XIII-lea.

Corespondența foi.

N. S., Botoșana, Bucovina; I. M. Kudsir: Deslegarea ghicurei ni-a sosit prea târziu. — *M. în P.; P. H., Măderat; L. M., Dicio-St. Martin; A. S., Csaki-Gorbo; I. B., Cetca; G. B., Dorgos; V. P. H., Sibiu:* Când vor veni la rind. — *A. V. M., Peatra:* S'a regulat.

Editura Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiu. — Redactor responsabil: **Dr. D. P. Barcianu.**

Tiparul Institutului Tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Ioan Popa Necșa.